

KUKORICASZILÁZSAINK 2022.

Dr. Orosz Szilvia
 Állattenyésztési
 Teljesítményvizsgáló Kft.

A 2022 év száraz és forró meleg nyara megmutatta, a tejtermelés eredményességét és költséghatékonyságát a kukoricaszilázs jelentős mértékben fogja destabilizálni a jövőben, ha nem tudunk több lábón állni. A kettős termesztés és az

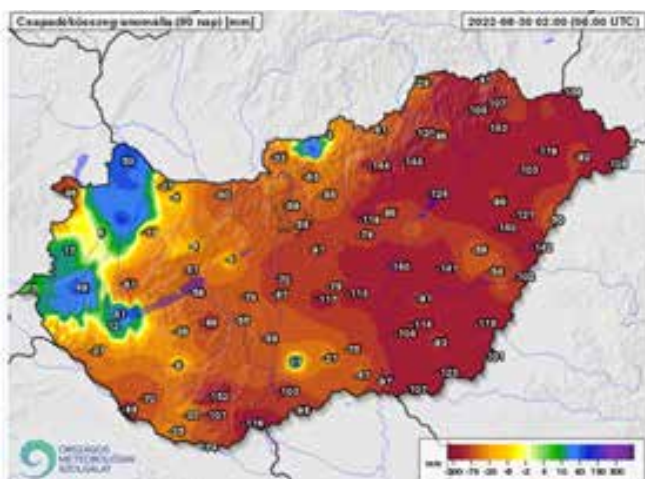
öntözés együtt adnak lehetőséget a kezünkbe, ami által a tömegtakarmány-bázis biztonságos lehet. A költség és a költséghatékonyság azonban sajnos továbbra is kérdéses lesz.

2022. nyarának időjárása

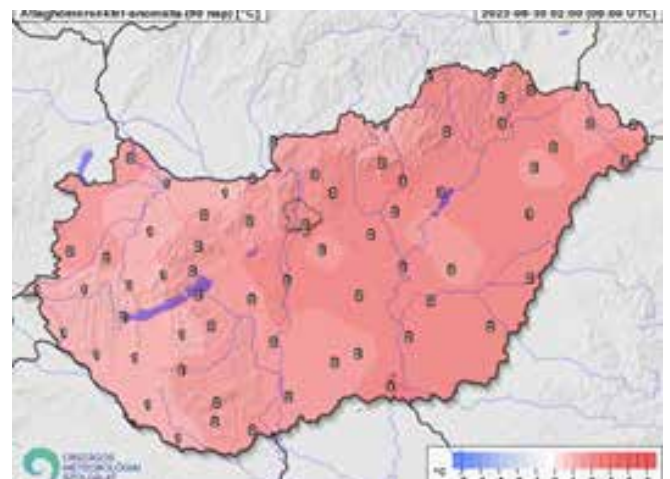
Az idei nyár időjárására jellemző volt, hogy a csapadék mennyisége számos helyen 140–150 mm-rel kevesebb volt, mint a sokéves átlag (1. ábra). Voltak olyan területek hazánkban, ahol a 3 havi csapadékösszeg nem érte el az 50 mm-t! Ezt még a szélsőségesen

aszálytűró növények sem bírják ki. Az átlaghőmérséklet pedig 1–2 °C-kal haladta meg az előző évtizedek értékét (2. ábra). A 3. ábrán az aszályos területek láthatóak a nyári növények szempontjából 2022. nyarán.

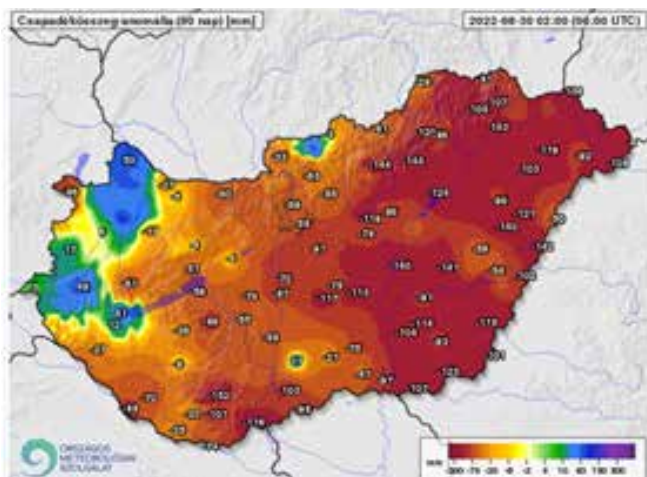
1. ábra Csapadékösszeg 2022. június–augusztus időszakában a sokéves átlaghoz képest (forrás: OMSz)

2. ábra Átlaghőmérséklet 2022. június–augusztus időszakában a sokéves átlaghoz képest (forrás: OMSz)

3. ábra Aszályos területek a nyári növényekre 2022 nyarán (forrás: OMSz)

A 2022. évi betakarítású silókukorica hozamok

Az 1. táblázatban láthatóak a kukoricaszilázs betakarításának országos adatai összehasonlítva az előző évek betakarításának eredményeivel. **Tíz évből 5**

évben a hozam nem érte el a 30 tonna/ha értéket. Ez azt mutatja, hogy várhatóan a jövőben is közel minden második év gyenge hozamú lehet öntözés nélkül.

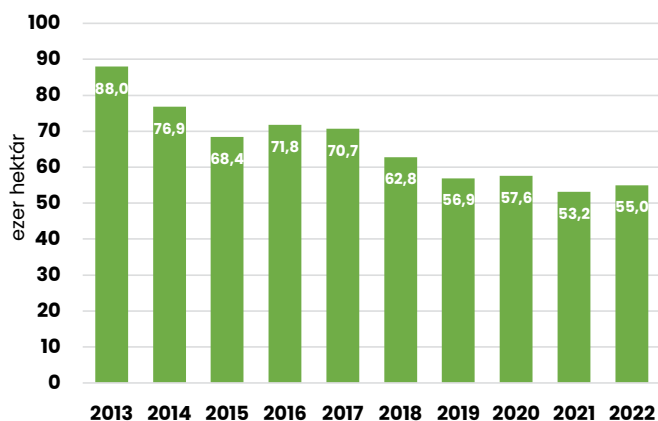
1. táblázat A 2013–2022. évi betakarítású kukoricaszilázsok hozamának összehasonlítása (AKI, 2022. október 8.)

	Silókukorica termőterület	Betakarított silókukorica	Hozam
	ha	tonna/év	tonna/ha
2013. silókukorica	87.952	1.982.513	22,5
2014. silókukorica	76.867	2.388.893	31,1
2015. silókukorica	68.440	1.665.450	24,3
2016. silókukorica	71.822	2.198.860	30,6
2017. silókukorica	70.707	1.890.615	26,7
2018. silókukorica	62.776	1.928.839	30,7
2019. silókukorica	56.900	1.820.314	32,0
2020. silókukorica	57.563	1.929.187	33,5
2021. silókukorica	53.198	1.459.833	27,5
2022. silókukorica	54.989	935.044	17,0

Az elmúlt 10 évben 33 ezer hektárral csökkent a silókukorica termőterülete (4. ábra). Ennek egyik oka lehet a kettős termesztés előretörése a gabonaszilázsok térhódításával. Új silókukorica hibridek ugyan vannak, de a hozamok tendenciaszerűen nem javultak, így ez nem ok a termőterület csökkentéséhez. A kiugró hozamok esetében inkább éjárathatás érvényesül. A betakarított mennyiség a 2017–2020 közötti jó éjáratokban kb. 1,8–1,9 millió tonna volt, szemben a 2014-es 2,4 millió tonnával. Tehát kb. 0,5 millió tonna kukoricaszilázzsal kevesebbet ettünk az utóbbi években, ami átlagosan 1250 tonnával kevesebb kukoricaszilázs telepenként (400 telep átlagában). A 2021. és a 2022. év átlagai nem mérvadóak, mert az aszály éjárathatása érvényesült mind a hektáronkénti hozamban, mind az összmennyiségben. Az azonban kiemelendő, hogy tavaly szeptemberben kb. 1 millió tonna kukoricaszilázs hiányzott a silódepókból országosan a szükséglethez képest.

4. ábra A silókukorica termőterülete Magyarországon 2013 és 2022 között (AKI adatbázis)

A 2. táblázatban láthatóak a kukoricaszilázs **terméseredményei** régióként (AKI, 2022. október 8.). Súlyosan aszályos terület volt Közép-Magyarország,

az Észak-Alföld és a Dél-Alföld, kiemelten pedig Békés szenvedett a gyenge hozamoktól.

2. táblázat A kukoricaszilázs terméseredményei országrészenként 2022-ben (AKI, 2022. október 8.)

	Hozam 2022. tonna/ha
Közép-Magyarország	10,6
Közép-Dunántúl	16,9
Nyugat-Dunántúl	29,2
Dél-Dunántúl	17,4
Észak-Magyarország	16,9
Észak-Alföld	13,1
Dél-Alföld	12,0
Békés	8,0
Összesen	17,0

A hőstressz idén korán érkezett, így hatása drámai volt (cső nélküli növények). Az aszály és a hőstressz miatt július elején kezdtük a silózást, míg egyes területeken a megszokott időben, augusztus közepétől zajlott a betakarítás. Az aszály végig jelen volt, de régióként különböző mértékben. **A hőstressz gyorsan öli meg a növényt, az aszály lassan sorvasztja el. Ezért más a hatásuk a kukoricánövény táplálékanyag-tartalmára és tápláléértékére.** A változatosság és

a regionális hatások miatt az ország mozaikos lett a kukoricaszilázsok keményítőtartalma terén. Egyszerre volt jelen:

- a szokatlan időpontban történt betakarítás (pl. hőstressz miatt korai fenofázisban),
- az átlagostól eltérő szem-szár-levél arány (pl. cső nélküli silókukorica), valamint
- az elhúzódó aszály (keves szemmel vagy cső nélkül lassan elszáradt a kukoricánövény).

A 2022. évi silókukorica-szilázsok táplálékanyag-tartalma és emészthetősége

A 2022. évi betakarítású kukoricaszilázsok nyers táplálékanyag-tartalma, rostprofilja (517 minta eredményei alapján), szemroppantottsága és korrigált

emészthető keményítőtartalma a 3-5. táblázatban látható:

3. táblázat A 2022. évi betakarítású kukoricaszilázsok nyers táplálékanyag-tartalma (ÁT Kft, 2023. május 30.)

	Szárazanyag g/kg	Nyersfehérje g/kg szá.	Nyerszír g/kg szá.	Nyersrost g/kg szá.	Nyershamu g/kg szá.	Összcukor g/kg szá.	Keményítő g/kg szá.
Átlag	331	86	25	223	52	34	213
Szórás	61	19	4	40	16	24	110
Mintaszám	517	515	515	515	515	370	468

4. táblázat A 2022. évi betakarítású kukoricaszilázsok rostprofilja és emészthetősége (ÁT Kft., 2023. május 30.)

	aNDFom	ADF	ADL	NDF lebonthatóság (NDFd ₄₈)	Lebontható NDF (dNDF ₄₈)	OMd	NEI	CSPS
	g/kg sza.	g/kg sza.	g/kg sza.	%	g/kg sza.	%	MJ/kg sza.	%
Átlag	472	256	17	58	275	75	6,10	70
Szórás	74	42	3,7	3,7	55	2,7	0,3	11
Mintaszám	515	506	506	506	506	515	515	229

Omd48: szerves anyagok emészthetősége 48 órás in vitro inkubációval mérve (NIR adat)
CSPS: szemroppantottság pontszáma

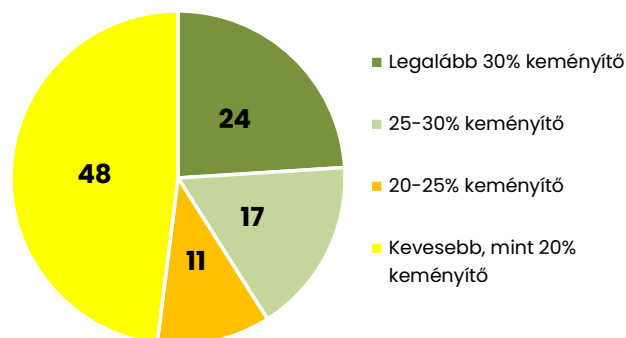
5. táblázat A 2022. évi betakarítású kukoricaszilázsok korrigált keményítőemészthetősége és emészthetőkeményítő-tartalmának, valamint korrigált laktációs nettó energiátartalmának különbsége a szárazanyag-tartalom és a CSPS-érték alapján korrigálva (ÁT Kft., 2023. május 30.)

	CSPS	Keményítőemészthetőség (sza. és CSPS alapokon)	Diff. emészthető keményítő (sza. és CSPS alapokon)	Diff. NEI _{korr.} (sza. és CSPS alapokon)
	%	%	g/kg sza.	MJ/kg sza.
Átlag	70	92	-23	-0,21
Mintaszám	229	229	229	229

A keményítőtartalom eloszlása a 2022. évi betakarítású kukoricaszilázsokban (n=519) az 5. ábrán látható.

5. ábra A keményítőtartalom eloszlása a 2022. évi betakarítású kukoricaszilázsokban (n=519)

- **Szárazanyag-tartalom:** a szárazanyag-tartalom átlagértéke ideális volt, a tartomány azonban tág (142-507 g/kg), ami területi mozaikosságra utal.
- **Keményítőtartalom:**
  - » Az átlagérték (3. táblázat) gyenge volt (213 g/kg sza.), a tartomány pedig tág (0-429 g/kg sza.). Egy ezévi átlagos kukoricaszilázs 140 g/kg sza. értékkel tartalmaz kevesebb keményítőt a normális kukoricaszilázshoz képest, ami átlagos felhasználás mellett 1 kg/nap/tehén keményítőhiányt eredményez a takarmány-adagban.
  - » A keményítő emészthetősége (5. táblázat) esetében figyelembe vettük a szárazanyag-tartalom és a CSPS értékét. Ezen adatok még drámaiabbak, mert további 23 g/kg sza. keményítőt és 0,21 MJ/kg sza. nettó energiát veszítettünk a technológiai hibák következtében. Veszteséget állítottunk elő nagy értékű gépekkel.
  - » A minták fele érte el a 300 g/kg sza.

keményítőtartalmat (5. ábra). Mindössze a minták 6,6%-a volt 350 g/kg sza. keményítőtartalom felett. A csúcserték egyébként 430 g/kg volt (4 minta érkezett be hozzánk 400 g/kg sza. keményítőtartalom feletti értékkel). A cső nélküli kukoricaszilázsok 9%-ban voltak jelen a minták között. Hozzá kell tenni, hogy a 300 g/kg sza. feletti keményítőtartalmú minták (125 db) között 45 mintának volt 70% alatti a CSPS értéke. Tehát ezen utóbbi esetekben technológiai hibára utalnak a mérési eredmények! A gyenge év eredményeit tovább rontotta az emberi és a műszaki hiba. Ezekben a telepeken ki fizeti a révést?

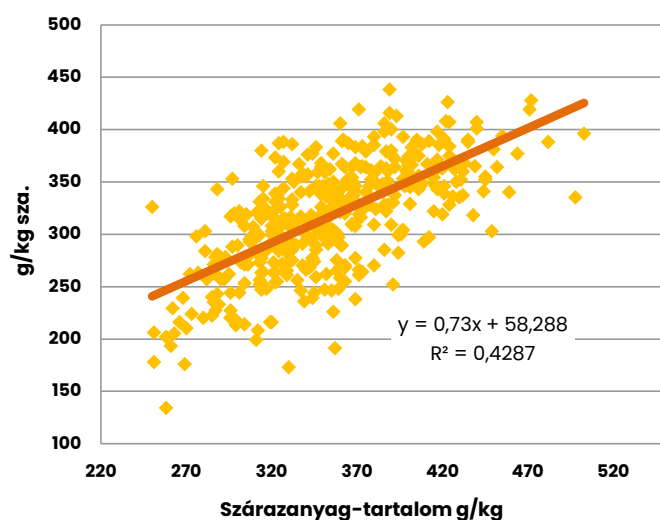
- **Nyersfehérje-tartalom:** az átlag magasabb volt (86 g/kg sza.), mint a normálérték egy átlagos évben, ami a keményítő hiányával és a korai betakarítással hozható összefüggésbe.
- **Rosttartalom (nyersrost és aNDFom):** mindkét átlagérték magasnak számít. A nyersrost-

tartalom +40 g/kg sza., míg az aNDFom kb. +90 g/kg sza. értékkel magasabb volt, mint az átlagos kukoricaszilázs. **Ez volt az alapja a kiugró tejsíradatoknak!**

- **Rostemészthetőség (NDFd₄₈):** az átlag kiváló volt (58%) egy normál kukoricaszilázshoz képest!
- **Emészthetőrost-tartalom (dNDF48):** az átlag kb. +70 g/kg sza. értékkel magasabb volt (275 g/kg sza.), mint egy normál kukoricaszilázs esetében. **Részben ez okozta a kiugró tejsíradatokat, amit az elmúlt hónapokban tapasztaltunk.**
- **DOM és FOM:** az emészthető szerves anyagok mennyisége a keményítőhiány miatt átlagosan kb. -20 g/kg sza. értékkel volt kevesebb (709 g/kg sza.), mint egy normál kukoricaszilázs esetében. Ehhez képest a fermentálható szerves anyag (ami a bendőben lebomló szerves anyagokat jelenti és a bendőmikrobiom fő energiaforrása) kb. +40

6. ábra A szárazanyag-tartalom és a keményítőtartalom összefüggése (ÁT Kft. 2020 n=413)

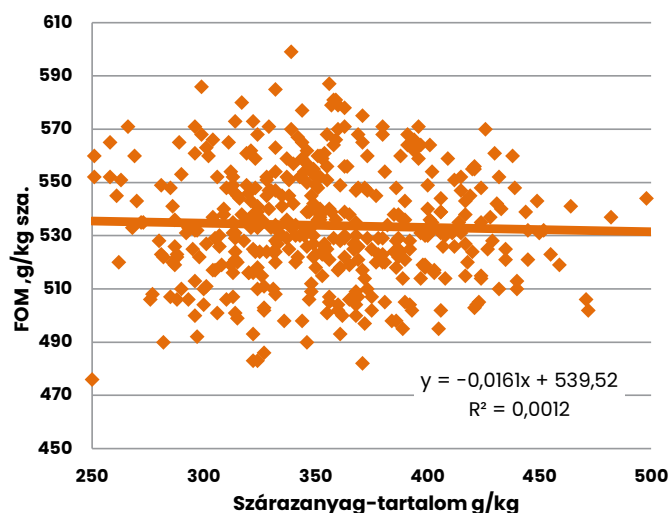
Kukoricaszilázsaink keményítőtartalmának (2013 és 2022 közötti) ingadozása a 8. ábrán látható. Megállapítható, hogy **2013 óta mindössze 2 esztendő volt, amikor az átlag elérte a 350 g/kg sza. értéket.** Tíz évből 4 esetben a keményítőtartalom még a 300 g/kg sza. értéket sem érte el. Ez hosszú távon arra utal, hogy a kukoricaszilázs esetében nem számíthatunk stabil keményítő- és energiataralomra. **Az emészthető keményítő hiánya kritikus lesz a jövőben, részben a gyenge keményítőtartalom miatt.**

Az öntözés Dél-Olaszországban stabilizálta és emelte a hozamot (50-70 tonna szilázs/ha), de a vegetatív tömeg miatt a keményítőtartalom mérsékelt lett (200 g/kg sza.). Az öntözést (mértékét, gyakoriságát) tanulnunk kell nekünk is, mert a zöldhozam negatívan arányos a keményítőtartalommal.

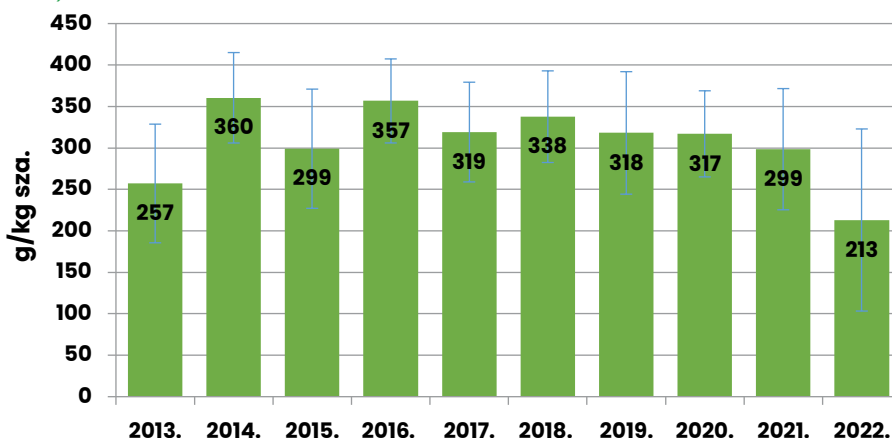
g/kg sza. értékkel volt nagyobb (563 g/kg sza.), mint az átlagos kukoricaszilázs esetében. **Ez lehet az egyik oka a kedvező tejfehérjeadatoknak, mivel a mikrobiális fehérjeszintézist hazánkban elsősorban a bendő energiaellátása korlátozza!**

Ehhez a gondolatsorhoz kapcsolódik az alábbi két diagram (6. és 7. ábra). A keményítőtartalom emelkedik a kukorica érésével (a szárazanyag-tartalom emelkedésével). Ez egy szoros összefüggés (2020-as adatok alapján). Miközben a bendőben fermentálható szerves anyagok mennyisége csökken. Részben a keményítő emészthetőségének csökkenése, részben az emészthető rosttartalom-csökkenés révén. Tehát nem emelkedik a FOM értéke a kukoricaszem telítődésével. **Ezért a bendő energiaellátását nem szolgálja, ha várunk a nagyobb keményítőtartalomra, és hagyjuk öregedni a silókukoricát.**

7. ábra A szárazanyag-tartalom és a bendőben lebomtható szervesanyag-tartalom (FOM) összefüggése (ÁT Kft. 2020 n=413)

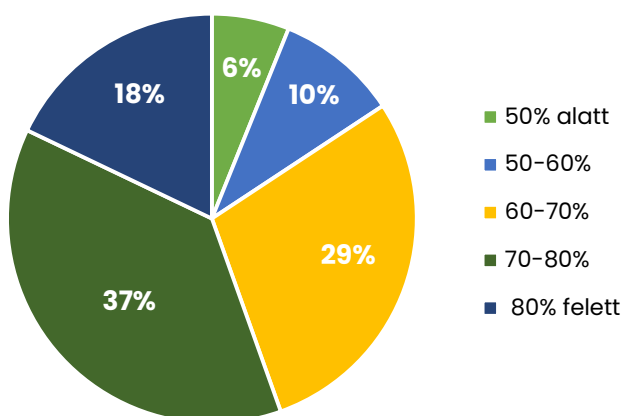
8. ábra A keményítőtartalom kukoricaszilázsokban (ÁT Kft. NIR adatbázisa 2013:724 , 2014: 526, 2015:559, 2016:441 , 2017: 453; 2018: 511; 2019:463; 2020:411; 2021: 462; 2022: 517)

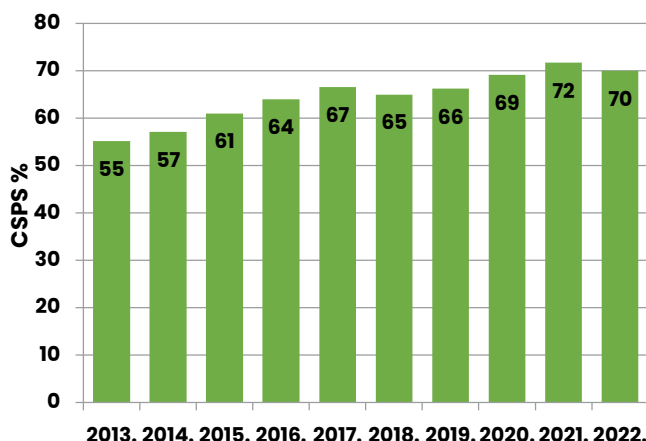
A szemroppantottság eredményei 2022-ben is kiválóak lettek, országosan is meg tudtuk tartani az ideális 70%-os értéket (9. ábra)! A mért értékek mindössze 6%-a volt az 50% alatti tartományban. A vizsgált szilázsok 55%-a haladta meg a 70%-os ideális

értéket, és ezen belül 18%-ban jelen volt a 80% feletti tartomány is! A szemroppantottság eredményének változása az elmúlt 10 évben a 10. ábrán látható. Gratulálok az eredményekhez!

9. ábra A CSPS érték eloszlása 2022-ben (átlag 70%, ÁT Kft. adatbázisa: 229 adat)

10. ábra A CSPS átlagpontszám alakulása Magyarországon (ÁT Kft. NIR adatbázisa 2013:147, 2014:181, 2015:243, 2016:224 , 2017:228; 2018: 280, 2019: 271; 2020:267; 2021:308; 2022:229)

Zárszó

Az eredmények alapján megállapítható, hogy **gyenge hozam mellett drámaian alacsony keményítőtartalommal, de kiváló szemroppantottsággal**

takarítottuk be 2022-ben a silókukoricát. A 2023-as év kedvezőbb időjárással érkezett, reméljük így is marad a szezon végéig.

